

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ
"СРБИЈАВОДЕ" - Београд
Водопривредни центар "Морава" - Ниш
Број: 3478/1
Датум: 04.04. 2025. год.
НИШ

ОПШТИНСКА УПРАВА РАЧА			
ПРИМЉЕНО 07 APR 2025			
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог	Броји.
IV-03-2	325-7/2024		

Д.П.

ЈВП „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ Ниш, решавајући по захтеву Општине Рача, број 325-7/24-IV03-2 од 24.03.2025. године (наш број 3478 од 25.03.2025. године), а на основу чл. 55. став 5. Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18) издаје следеће:

М И Ш Љ Е Њ Е
у поступку доношења
Оперативног плана за одбрану од поплава на територији
општине Рача за воде II реда, за 2025. годину

1. Општи подаци:

1.1. Назив документа:

Оперативни план за одбрану од поплава за воде II реда (у даљем тексту Оперативни план за воде II реда, локални оперативни план - ЛОП) на територији општине Рача за 2025. годину.

1.2. Административни подаци:

- општина:	Рача
- управни округ:	Шумадијски
- водно подручје:	Морава
- водна јединица:	ДЕО: „ЈАСЕНИЦА – СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА“ „ЛЕПЕНИЦА – КРАГУЛЕВАЦ“
- мелиорационо подручје - ХМС:	Смедеревка Паланка – Велика Плана ВМ 4.

1.3. Донети Оперативни планови за воде II реда у претходном периоду:

Општина Рача је донела Оперативне планове за воде II реда, у континуитету од 2016. године, по претходно прибављеним мишљењима ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш.

2. Основ за издавање мишљења ЈВП „Србијаводе“:

Законом о водама (члан 55.) прописано је:

- да Оперативни план за воде II реда доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе у складу са општим и оперативним планом за воде I реда, за период од једне године, најкасније 30 дана од дана доношења Оперативног плана за воде I реда, на основу претходно прибављеног мишљења јавног водопривредног предузећа;

- да Оперативни план за одбрану од поплава за воде I реда, припрема јавно водопривредно предузеће, у складу са Општим планом, а доноси Министарство, најкасније до 31. децембра текуће године, за наредну годину.

Уредбом Владе РС („Сл. гласник РС“ бр. 18/2019), утврђен је *Општи план за одбрану од поплава за период од 2019. до 2025. године* (у даљем тексту: Општи план).

Наредбом Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде бр. 002314556 2024 14843 001 005 012 001 од 10.12.2024. године („Сл. гласник РС“, бр. 105/24 од 26.12.2024.), утврђен је *Оперативни план за одбрану од поплава за 2025. годину* (у даљем тексту: Оперативни план за воде I реда).

3. Поступак усвајања и обавеза достављања Оперативног плана за воде II реда надлежним субјектима:

Након прибављања мишљења ЈВП „Србијаводе“ на нацрт Оперативног плана за воде II реда и усвајања коначне верзије, надлежни орган општине Рача, доставља план органу државне управе надлежном за ванредне ситуације и ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш (у складу са чланом 55. став 9. Закона о водама).

4. Критеријум за издавање мишљења у поступку усвајања Оперативног плана за воде II реда:

Мишљењем ЈВП на Оперативни план за воде II реда оцењује се:

1. усклађеност са Оперативним планом за воде I реда;
2. усклађеност достављеног ЛОП-а са прописаним садржајем (ЗОВ, Општи план);
3. приказ штићених подручја и стања заштитних објеката на водама II реда;
4. приказ нештићених поплавних подручја и стања водотокова без изграђених заштитних објеката у надлежности локалне самоуправе (воде II реда);
5. приказ критеријума за проглашење и укидање одбране од поплава;
6. процена угрожености штићених / нештићених поплавних подручја;
7. приказ планираних активности, мера и радова ;
8. податке о именованим овлашћеним руководећим лицима и другим лицима / учесницима у одбрани од поплава;
9. приказ подела дужности и одговорности предузећа и других субјеката који учествују у организацији и спровођењу одбране од поплава;
10. приказ обавеза надлежних субјеката у свим фазама одбране од поплава;
11. приказ расположивих средстава за спровођење активности, мера и радова за смањење ризика од поплава;
12. план обезбеђења финансијских средстава за спровођење ЛОП-а за воде II реда и
13. графичка документација уз ЛОП.

ЛОП треба да има следеће обавезне наслове у садржају на првим странама документа:

I. ИЗВОД ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА

- I.1. Системи за заштиту од поплава – заштитни објекти на водама I реда и водни објекти за одводњавање у јавној својини који се налазе на територији јединице локалне самоуправе, ...
- I.2. Правно лице надлежно за организовање и спровођење одбране од поплава, ...

II. ШТИЋЕНА ПЛАВНА ПОДРУЧЈА

- II.1. Заштитни објекти на територији јединице локалне самоуправе на водама II реда на којима се спроводи одбрана од поплава, ...
- II.2. Локални водни објекти, ...

- II.3. Критеријуми за проглашавање редовне и ванредне одбране од поплава
- III. **НЕШТИЋЕНА ПЛАВНА ПОДРУЧЈА**
 - III.1. Оперативне мере одбране од поплава, критеријуми за проглашење стања приправности и ванредне ситуације услед поплава, ...
- IV. **ГРАФИЧКЕ ПРИЛОГЕ**
- V. **ОРГАНИЗОВАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА**
- VI. **ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОПЛАВНИХ ДОГАЂАЈА**
- VII. **ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДОВА И ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА**

5. Анализа и оцена Оперативног плана за воде II реда за 2025. годину:

5.1. Усклађеност са Оперативним планом за одбрану од поплава за воде I реда:

На административном подручју општине Рача, заступљени су водни објекти за уређење водотока и за заштиту од поплава:

- на водама I реда, који су обухваћени водном јединицом „ЛЕПЕНИЦА – КРАГУЈЕВАЦ” Сектором одбране М.3. – деоница М.3.1. заштитни водни објекти 3, 4 и 5, деоница М.3.2. заштитни водни објекти 1, 2 и 3 и водном јединицом „ЈАСЕНИЦА – СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА” Сектором одбране М.4. – деоница М.4.1. заштитни водни објекат 1. На мелиорационом подручју „Велика Морава“ обухваћени су заштитни водни објекти са ознаком хидромелиорационих система ВМ.4. (*Оперативни план за одбрану од поплава за воде за 2025. годину, „Сл. гласник РС“ бр. 105/2024*).
- на водама II реда, и то на следећим водотоковима: Доловски поток, Сипићки поток, Бубањски, Вучићки, Чесмански, Миращевачки поток, Мићаковац, Крагујевчић, Липарски, Смрдански поток, Мађунски поток, Крчански поток, Влашићки поток, Лукањски поток, Крчмара, Мучибаба, Јабуковачки поток, Трнава, Блатар, Средњи Јалак, Саловник, Трнава, Карлички поток и поток Котларевац.

Достављени локални оперативни план за 2025. годину, сагласно одредбама Општег плана садржи комплетан извод из Оперативног плана за одбрану од поплава за воде I реда за 2025. годину.

5.2. Садржај Оперативног плана за воде II реда:

Достављени локални оперативни план за 2025. годину садржи обавезне наслове који су истакнути на првим странама документа. Садржина сваког наслова је у складу са критеријумима за издавање мишљења у поступку усвајања Оперативног плана за воде II реда.

5.3. Приказ штићених подручја и стања постојећих заштитних објеката на водама II реда:

Достављеним локалним оперативним планом обухваћени су потребни подаци о штићеним подручјима, о функционалном стању постојећих заштитних објеката на водама II реда, из којих се може закључити да је остварен потребан степен изграђености и потребан степен заштите штићених подручја од великих вода, повратног периода једном у педесет година или неког нижег критеријума заштите.

Дати подаци о актуелном стању и функционисању заштитних објеката, указују да се објекти одржавају у потребној мери, да на објектима нема значајнијих оштећења које угрожавају њихову стабилност и да је подручје делимично заштићено уколико се оствари потребан обим годишњег редовног одржавања.

5.4. Приказ нештићених поплавних подручја и стања водотокова без изграђених заштитних објеката у надлежности локалне самоуправе (воде II реда):

Достављеним локалним оперативним планом је обухваћен приказ нештићених поплавних подручја са угроженим објектима, са приказом стања водотокова на деоницама без изграђених заштитних објеката на којима је већ забележена појава поплавног догађаја и плављења.

Дати подаци о актуелном стању ових водотокова, указују да се побољшаним одржавањем обезбеђује и побољшана пропусна моћ корита, и да је приобално подручје знатно заштићеније, и уколико се настави са интервентно - превентивним обезбеђењем пропусне моћи обезбедиће се и већа сигурност.

5.5. Критеријуми за проглашење и укидање одбране од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом су дати критеријуми за проглашење одбране од поплава на водама II реда, у виду меродавних водостаја на одређеним локацијама.

5.6. Процена угрожености штићених/нештићених поплавних подручја (основа за планирање активности, мера и радова у свим фазама одбране од поплава):

Достављеним локалним оперативним планом, је обухваћена:

1. ПРОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ ШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА, са подацима о угроженим насељима и значајним добрима на поплавном подручју за различите сценарије појаве поплавних таласа и плављења:

Процена угрожености је дата за подручја на деоницама водотокова са објектима за заштиту од вода – тзв. штићена подручја, дакле вршена је посебна анализа могућег сценарија поплавног догађаја који могу бити последица недовољне изграђености, недовољног степена заштите постојећих заштитних објеката, услед продора воде у зони објеката због њиховог лошег стања - евидентираних слабих места, оштећења и критичних деоница, у случајевима могућих ванредно великих поплавног таласа који превазилазе постојећи степен заштите.

2. ПРОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ НЕСТИЋЕНИХ ПОПЛАВНИХ ПОДРУЧЈА, са подацима о угроженим насељима и значајним добрима на поплавном подручју за различите сценарије појаве поплавних таласа и плављења:

Процена угрожености је дата за нештићена подручја за предметне водотоке бујичног карактера на територији општине Рача, тј. дат је у виду описа проблема који постоје на карактеристичним профилима водотокова.

Процена угрожености приказује следеће сценарије плављења: због недовољне пропусне моћи, услед присутне вегетације и засипања наносом, због сужења протицајног профила изазваних непрописном изградњом објеката преко корита, због недовољног или никаквог одржавања, као и случајевима могућих ванредно великих поплавног таласа који превазилазе пропусну моћ неуређених деоница водотокова.

У достављеном ЛОП-у је дат закључак о угрожености подручја.

Анализа процене угрожености дата је у виду табеларног приказа по водотоцима са приказом угрожености насеља становништва, објеката инфраструктуре и пољопривредног земљишта од поплава. У табеларном приказу дат је краћи опис угрожених локација по водотоцима. Део података се односи и на воде I реда, на деоницама на којима не постоје водни објекти за заштиту од вода.

У достављеном локалном оперативном плану приказ и процена угрожености штићених/нештићених поплавних подручја даје оквирно актуелно стање водотокова на територији општине Рача.

1. Водотокови II реда на територији општине Рача су углавном изразито бујичног карактера.
2. Активностима на превентивним радовима у претходном периоду смањен је у великој мери ризик од плавлeња, поготову у насељеним местима, а посебно је значајно уређење Липарског потока, потока Мићаковац, Крагујевчића, Мирашевачког потока, Крчанског потока и Лукањског у зонама критичних места.
3. Потребно је предузимати и у следећем периоду све потребне мере заштите, у циљу квалитетнијег начина спровођења правовремених и свеобухватних мера заштите људи, животиња, животне средине, материјалних и културних добара.

5.7. Планиране активности, мере и радови – Годишњи програм радова

Обзиром да је годинама уназад општина Рача у континуитету спроводила активности на смањењу ризика од поплава (2019, 2020, 2021 и 2022. година), због смањеног прилива прихода, ЈЛС – општина Рача у оквиру буџета општине Рача у току 2023. године није спроводила мере, активности и радове у циљу смањења ризика од поплава на водотоцима II реда, док су у току 2024. године изведени радови на чишћењу корита потока Крчмара у склопу извођења грађевинских радова на реконструкцији моста у селу Велико Крчмаре. Достављеним локалним оперативним планом није обухваћен приказ планираних активности, мера и радова у 2025. години, на основу којег надлежни орган локалне самоуправе, сагласно Општем плану, доноси годишњи програм мера и радова за смањење ризика од поплава.

5.8. Подаци о именованим овлашћеним руководећим лицима и осталим лицима/учесницима у одбрани од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом именована су овлашћења лица са дефинисаним задужењима, овлашћењима и одговорностима у свим фазама одбране од поплава.

У достављеном локалном оперативном плану, сагласно одредбама Општег плана:

- је одређено лице задужено за евидентирање поплавних догађаја на подручју локалне самоуправе.
- одређен је план комуникације учесника у одбрани од поплава у складу са Законом о водама и прописима којима се уређују ванредне ситуације.

5.9. Подела дужности и одговорности предузећа и других субјеката који учествују у организацији и спровођењу одбране од поплава:

Достављеним ЛОП-ом дефинисана је подела овлашћења лица са дефинисаним задужењима, овлашћењима и одговорностима у свим фазама одбране од поплава.

5.10. Обавезе надлежних субјеката у свим фазама одбране од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом дефинисане су обавезе надлежних субјеката у спровођењу превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од

поплава, ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава, као и обавезе у току спровођења одбране од поплава, као и обавезе за отклањање последица поплава.

5.11. Подаци о расположивим средствима за спровођење активности, мера и радова за смањење ризика од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом обухваћен је приказ ангажовања радне снаге, механизације, опреме и материјала за спровођење одбране од поплава и отклањање последица поплава.

ЛОП-ом су представљени субјекти одбране од поплава, који поседују потребну радну снагу, механизацију, опрему и материјал, као и систем веза: радио, телефонска и/или мобилна мрежа.

ЛОП-ом представљене су локације складиштења расположивог материјала, опреме, механизације и других средстава, као и процедуре ефикасног допремања и коришћења у току одбране од поплава.

ЛОП-ом дат је приказ набавки потребне количине опреме и материјала за 2025. годину.

5.12. План обезбеђења финансијских средстава за спровођење Оперативног плана за воде II реда:

Достављеним ЛОП-ом дат је приказ планираних финансијских средстава и планираних извора финансирања годишњег програма превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава, ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава, за организацију и спровођење одбране од поплава, као и за отклањање последица поплава.

Средства за вршење мера, радова и активности на спречавању и отклањању последица елементарних непогода и појава које прате штетна дејства вода II реда на подручју општине, у складу са овим планом обезбеђују се из буџета општине.

5.13. Графичка документација уз Оперативни план за воде II реда:

Достављени локални оперативни план садржи следећи графички прилог:

1. СИТУАЦИОНИ ПРИКАЗ ВОДОТОКОВА I И II РЕДА И ОДБРАМБЕНИХ ЛИНИЈА

2. СИТУАЦИОНИ ПРИКАЗ ПЛАВНИХ ЗОНА И КРИТИЧНИХ МЕСТА

Приложена графичка документација је потпуна и садржи потребне податке о приказу слабих места и критичних деоница, као и др. податке неопходне за ефикасно доношење одлука и спровођење одбране од поплава.

6. Мишљење о Оперативном плану за воде II реда за подручје општине Рача за 2025. годину:

Имајући у виду оцене које су дате у тачки 5. овог мишљења на основу детаљних анализа делова локалног оперативног плана, стручна служба ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш, констатује следеће:

6.1. Достављени нацрт Оперативног плана за воде II реда на територији Општине Рача за 2025. годину садржи довољан обим потребних података о приказуштићених/нештићених подручја и стања постојећих заштитних објеката, критеријуме за проглашење и укидање одбране од поплава као и комплетан извод из Оперативног плана за одбрану од поплава за воде I реда

за 2025. годину. Исти садржи потребну графичку документацију, као и довољне податке о процени угрожености иштићених и нештићених поплавних подручја.

- 6.2. Достављеним локалним оперативним планом није обухваћен приказ планираних активности, мера и радова у 2025. години.
- 6.3. Исти садржи обавезе надлежних субјеката у спровођењу превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава, ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава, као и приказ планираних финансијских средстава за финансирања годишњег програма превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава.
- 6.4. Применом достављеног Оперативног плана за воде II реда, може се обезбедити извршење превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава, као и отклањање последица поплава.
- 6.5. Достављени нацрт Оперативног плана за воде II реда је урађен у складу са чланом 55. став 6. Закона о водама.
- 6.6. Надлежни орган Општине Рача може окончати поступак усвајања локалног оперативног плана, након усвајања Програма мера и активности на смањењу ризика од поплава. Након тога мора започети на реализацији ових активности, мера и радова за смањење ризика од поплава на подручју за које је надлежно.

7. Обавезе надлежног органа општине Рача за унапређење Оперативног плана за воде II реда:

Надлежни орган општине Рача, дужан је да, сагласно Закону о водама и Општем плану, да постојећи Оперативни план за одбрану од поплава за воде II реда, допуни планираним активностима, мерама и радовима у 2025. години, у складу са оценом датом у тачки 5.7.

ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ БЕОГРАД
ВПЦ „МОРАВА“ НИШ
РУКОВОДИЛАЦ

Драгана Симић, дипл. правник

Доставити:

- Општинској управи Рача
- Архиви ВПЦ „Морава“